FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco, Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER
Denver, Indianapolis, Florida, Phoenix, Ely, Pueblo, RockSprings

NO. 131

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY MORNING, SEPTEMBER 6, 1977

LETO LXXIX. — Vol. LXXIX

BREZPOSELNOST POSEBNO PRITISKA MLADE ČRNCE

Brezposelnost je med črnci v avgustu porastla od 13.2 na 14.5% na splošno, ko je med mladimi črnci dosegla 40.4%. Povprečno pridejo na vsakega belega brezposelnega 2.4 črni brezposelni.

WASHINGTON, D.C. — Brezposenost se stvarno drži povprečno že od pomladi na ravni okoli 7%; v juliju se je ponovno spustila na 6.9%, pa se v avgustu zopet dvignila na 7.1%. Drugačen je položaj med črnci, med njimi je bilo v avgustu povprečno kar 14.5% brezposelnih, med onimi črnimi, ki so stari izpod 20 let, pa celo kar 40.4%. Položaj je težak in nekateri vidijo v njem hudo nevarnost za socialni mir v naših velikih mestih, kjer predstavljajo črnci velik del prebivalstva.

Vodniki črncev, vodniki delavstva in nekaj uglednih članov Kongresa so takoj po objavi novih podatkov o stanju brezposelnosti opozorili na izredno težaven položaj med črnci ter revnimi v velikih mestih. Podatki v glavnem potrjujejo in podpirajo zahteve črnskih vodnikov, objavljenih zadnji teden.

Predsednik Carter je naročil načelniku svojega gospodarskega sveta C. L. Schultzeju in delavskemu tajniku R. Marshallu, naj mu sestavita poročilo o položaju in skušata dognati razloge zanj. Poročilo hoče predsednik Carter še pred svojim sestankom s predstavniki skupine črnih kongresnikov ta teden v Beli hiši.

Carter hoče poleg ugotovitve vzrokov za sedanje stanje tudi predloge za njegovo izboljšanje.

Predsednikov tiskovni tajnik Jody Powell je na tiskovni konferenci trdil, da je po "našem mnenju splošno gospodarsko stanje dobro za zdravo nadaljne okrevanje", pa dodal, da je predsednik Carter zaskrbljen zaradi izrednega porasta brezposelnosti med manjšinami (črnci).

George Meany, glavni predsednik AFL-CIO, je obnovil svojo zahtevo po novem, posebnem zveznem programu za ustvaritev večjega števila novih delovnih mest. Isto zahtevo so stavili že preje črnski vodniki in nekateri člani Kongresa.

Število zaposlenih je v avgustu porastlo za 210,000 in doseglo skupno 90.8 milijonov. Porast brezposelnosti je zakrivil izreden porast delovne sile, skupno 390,000 v avgustu, ko je bil ta v juliju komaj opazen.

Julius Shiskin, načelnik oddelka za delavsko statistiko, je dejal pred skupnim kongresnim gospodarskim odborom, da je povečana brezposelnost med črnci značilna za čas gospodarskega zastajanja. Pripomnil je, da bo morda čez en mesec ali dva o tem "govoril drugače".

Število brezposelnih je pretekli mesec porastlo za 180,000 na skupno 6.9 milijonov, pravi uradno poročilo.

Tisk je velesila, delajmo za AMERIŠKO DOMOVINO!

Vremenski prerok

Delno oblačno, milo. Najvišja temperatura okoli 77 F. (25 C).

Novi grobovi

Henry F. Skedel

Pretekli petek je umrl v Cleveland Clinic 52 let stari Henry F. Skedel, mož Eleanor, roj. Gredence, oče Mrs. Rod (Elaine) Irwin, Mrs. Tom (Marie) Crawford, Daniela, Henryja Jr., Therese in Andrewa, 4-krat stari oče, brat pok. Josepha Skedela in Dorothy Cecelic. Pokojnik je bil zaposlen pri General Motors Corp. na raznih krajih skozi 30 let, zadnjič kot preddelavec v Lordstownu. Bil je veteran druge svetovne vojne. Pogreb bo jutri, v sredo, ob 8.30 iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd., v cerkev sv. Kristine ob 9.15, nato na pokopališče Vernih duš.

John V. Hrastar

V četrtek je nenadno umrl na svojem domu v Euclidu 72 let stari John V. Hrastar, mož Alice, roj. Grdina, sin pok. Johna in Mary, roj. Borsee, oče Johna A., Geralda J. in Timothyja W., 8-krat stari oče, brat Victorja J., pok. Carla W. (Chuck), Mary Hrastar, pok. Julie, pok. Ann, Amelie M. Gad, Josephine Sutherland in Dorothy H. Pogreb je danes dopoldne iz Grdinovega pogrenega zavoda na Lake Shore Blvd. v cerkev sv. Križa ob 10., nato na pokopališče Vernih duš.

Albanija obtožuje Tita "revizionizma"

Ko je predsednik SFRJ Tito na uradnem obisku v LR Kitajski, ga je Albanija znova obtožila "revizionizma".

TOKIO, Jap. — Pekinška uradna poročevalska služba obširno poroča o obisku predsednika SFR Jugoslavije Josipa Broza Tita na Kitajskem. Tako je prineslo časopisje njegovo sliko pri ogledovanju Velikega zidu. Tega je Tito označil za "vtelesitev modrosti in ustvarjalnosti kitajskega delovnega ljudstva".

Albansko poslaništvo v Beogradu je med tem pretekli teden razdelilo med tuje poročevalce 14 let stari članek Enverja Hodže, ki dolži Tita revizionizma. Članek nosi naslov "Hruščev kleči pred Titom" in je bil prvič objavljen leta 1963. V njem je albanski komunistični vodnik Enver Hodža napadel Hruščeva, ker je obnovil stike s Titom.

Ponovni albanski nastop proti Titu kaže povsem sodeč nejevolje albanskih vodnikov nad "tovariškim" sprejemom Tita, ki so mu Albanci še vedno gorki in ga posebej odklanjajo kot glavnega nadzornika gibanja "neuvrščenih".

Tito se je preteklo soboto uradno poslovil od vodnikov LR Kitajske v Pekingu in odletel za dva dni na oddih v Hangčov, od tam je včeraj letel v Šanghai. Obiskal bo še Urumči, nato pa se v četrtek preko Teherana, glavnega mesta Irana, vrnil domov.

Smith bo načrt proučil, četudi se mu zdi "nor"

Predsednik rodezijske vlade je izjavil, da bo načrt, ki so ga izdelale Vel. Britanija in ZDA, proučil, toda nekatera njegova določila je označil za "nora".

SALISBURY, Rod. — Ian Smith je sprejel britansko-ameriški načrt za novo ureditev Rodezije pretekli četrtek iz rok britanskega zunanjega ministra D. Owena in poslanika ZDA pri ZN A. Younga na več ur trajajočem sestanku in obljubil, da ga bo proučil. Anglež in Amerikanec nista bila posebno optimistična, ko sta zapuščala Rodezijo, pa vendar tudi ne čisto brez vsake nade na nadaljevanje razgovorov.

Predsednik rodezijske vlade je počakal s svojimi pripombami k načrtu v javnosti, dokler niso tega odklonili predstavniki črnske "Patriotične frante", ki vodi gverilo proti sedanjemu režimu z oporišč v Zambiji in Mozambiku. Ti so se izjavili odločno proti vsaki vključitvi kakega dela sedanjih rodezijskih varnostnih sil v nove, ki bi naj pod vodstvom Združenih narodov nadzirale izvedbo britansko-ameriškega načrta v Rodeziji. Oni zahtevajo "predajo Smitove vlade ljudstvu Zimbabve".

Po tej odklonitvi načrta je Ian Smith dejal, da so nekatera njegova določila "nezdrava", "nora" in "zmešana", sam načrta v celoti vendar še ni odklonil, ampak napovedal njegovo podrobno proučitev. Nakazal je pri tem precej jasno, da bo skušal iskati rešitev v sporazumu s črnimi vodniki v sami Rodeziji ob izključitvi vodnikov levičarske "Patriotične fronte".

Pri podpisu dogovora s Panamo bo navzočih 23 državnih vodnikov

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Carter je objavil pretekli petek, da se je odzvalo povabilu k podpisu dogovora s Panamo jutri 23 držav, med njimi predsednik kanadske vlade P. E. Trudeau, čilski predsednik A. Pinochet, venezuelski predsednik C. A. Perez, paragvajski predsednik A. Stroessner in argentinski predsednik J. R. Videla.

Mehiški predsednik Lopez Portillo se je izgovoril, da ne more priti zaradi nujnih poslov, toda sodijo, da ga ne bo, ker se ne mara znajti v družbi vojaških diktatorjev držav Latinske Amerike.

Kenija obsodila napad Somalije na Ogaden

NAIROBI, Ken. — Kenija je ta teden prvič obsodila napad na Ogaden, ki ga hoče Somalija "osvoboditi" in priključiti sebi v okviru načrta za Veliko Somalijo. Po tem načrtu si prisvaja Somalija tudi del Kenije.

Povečan val iz Mehike

WASHINGTON, D.C. — Odkar je predsednik Carter objavil namero proglasiti splošno amnestijo za nezakonite priseljence iz Mehike, se je nezakoniti vstop teh povečal.

Četudi je število prijetih po prestopu meje porastlo za 51%, sodijo, da je od tedaj uspelo okoli 100,000 uiti mejnim stražam in oditi dalje v notranjost ZDA.

Nad 4,000 ljudi se udeležilo Baragovega dneva v Lemontu

Velika množica vernih Slovencev, pa tudi večje število drugih ameriških katoličanov se je udeležilo Baragovega dneva na Ameriških Brezjah v Lemontu. S tremi škofi je somaševalo 22 duhovnikov. Clevelandski škof je začel sv. mašo v slovenščini in s tem dal poudarek, da je bil svetniški škof Friderik Irenej Baraga Slovenec.

LEMONT, Ill. — Takoj po četrti uri v soboto, 3. septembra, so se začeli zbirati naši slovenski rojaki iz vseh krajev Združenih držav in Kanade. Pripeljali so jih tudi veliki avtobusi iz Toronta, Hamiltona, iz Clevelanda (5), iz Detroita, Winsorja in drugod. Dan je bil čudovito lep. Znanci so si segali v roke, mnogi so se videli po dolgih letih; prisrčno vzdušje je napolnilo prostor naših slovenskih frančiškanov v Lemontu, Ill. KMALU SMO opazili tudi škofe: Salatka iz Marquetta, clevelandskega J. Hickyja s tajnikom č. g. Kosmom ter škofa iz Lansinga, Mich., Kennetha Povisha. S škofi je somaševalo 22 duhovnikov.

Sv. maša in procesija v soboto zvečer

Škof Clevelandski je pričel sv. mašo v slovenščini, kar je dalo stvari še poseben poudarek. Pevci so pod vodstvom p. Vendelina zapeli pesem "Glej, o Marija..." Mogočno je pela dvatisočglava množica, med katerimi so bili posebno zastopani tudi mladi, slovenske šolske sestre, prijatelji škofa Barage in Marije od vsepovsod. Bilo je veliko slovenskih duhovnikov iz raznih delov ZDA in Kanade. Množica je zbrano sledila sv. maši, ki je bila velika prošnja za Baragovo beatifikacijo ter prošnja za milost trdne vere, moč osebnih žrtev in odpovedi, ljubezen in razumevanje med slovenskimi ljudmi.

Prvo berilo je brala ga. Leskovarjeva, pridigal pa je v slovenščini na lep in topel način č. g. dr. Gole, dobrniški rojak, ki je v svoji res lepi pridigi, pravi sliki razmer in stanja, skoraj dokumentarično prikazal, kaj je za svoje rojake Baraga bil, pa tudi in pred vsem, kaj je bil za Slovence in pozneje za Indijance.

Škof James Hicky je dejal, da je z veseljem prišel med dobre slovenske ljudi, ki se toliko prizadevajo, da bi Barago, ki je prišel iz lepe Slovenije v Ameriko, da prinese luč najbolj zapuščenim.

Med množico vernikov so bili tudi predstavniki Indijancev v svojih nošah s svojim župnikom. Pred kratkim so blagoslovili cerkvico v kraju, kjer je misijonaril naš veliki Baraga.

Po sv. maši se je razvila pod vodstvom očetov frančiškanov mogočna procesija, ki jo je vodil p. Fortunat, udeležilo se jo je preko 1000 slovenskih vernikov ter vsi duhovniki s škofi vred.

Čudovito lepo so mežikale drobne lučke pod jasno nebo, na katerem so se pasli rdeče pobarvani oblački. Slovenska pesem in molitev rožnega venca, za konec pa še litanije Matere božje so nad vse dostojno zaključile prvi večer pobožnosti in prošenj k Bogu, prošenj h Kraljici Slovencev, ki naj nam izprosi prvega uradno proglašenega svetnika Slovenca.

V nedeljo nad 4,000 udeležencev

V nedeljo so že v zgodnjih jutranjih urah pripeljali iz Toronta in Hamiltona, kmalu nato dva avtobusa naših clevelandskih rojakov, ki so preko prijaznega Milwaukeeja in Triglavskega parka prišli v Lemont. Slovenski rojaki iz Milwaukeeja so se pripeljali v dveh avtobusih, iz Clevelanda je bilo skupaj 7 avtobusov. Prostor pred samostanom je bil poln privatnih vozil, tako da je bilo v nedeljo nad 4000 slovenskih rojakov, ki so se zbrali pod varstvom slovenske Kraljice, da izprosijo milost sebi in narodu - škof Baraga gotovo te časti ne potrebuje in ne želi — da izprosijo sebi in tistim, — ki ljubijo in se zatekajo v svojih težavah in prošnjah k njemu za milost božja, prvega slovenskega svetniko, ki se je razdal svojemu ljudstvu in svojim Indijancem. Bog je blagoslovil dan, da je malo vroče, pa vendar prijetno sončno vreme, dal nam je milosti, za katere smo prosili, dal nam je svoj blagoslov.

Ko so se pripeljali KOROTANCI s svojimi tremi avtobusi in parkirali na parkališču slovenskih sester, ker pri samostanu frančiškanov ni bilo več prostora, nekaj minut pred tretjo, se jim je priključilo več sto rojakov in rojakinj v narodnih nošah. Skupno s Korotanci jih je bilo nad 400. Zastave so plapolale, ameriške, slovenske, kanadske in papeške, za njimi so korakale narodne noše ter zastopstva društev, ki so se teh prireditev uradno udeležila.

S škofi Salatko iz Marquetta, Povishem iz Lancinga in Vonishem iz Jolieta je somaševalo okrog 30 duhovnikov, med njimi tudi nekaj domačinov frančiškanov. Sedmi Baragov naslednik, škof Salatka, je pozdravil vse navzoče, vse Slovence, Indijance iz krajev, kjer je škof Baraga začel svoje indijanske misijone, pozdravil Gospoda in se mu zahvalil za tega velikega sina slovenske zemlje, ki je vse delal v slavo božjo, in prosil Gospoda, naj škofa Friderika prišteje med svoje javno poveličane služabnike. Nato je začel sv. mašo v slovenščin. Mir z Vami! pa nadaljeval v angleščini, s pridigo župnika fare Marije Vnebovzete v Clevelandu č. g. V. Tomca. Darove na oltar so prinesli Indijanci v svojih nošah in slovenski fantje in dekleta iz različnih krajev.

Lep prizor je bil, ko je jolietski škof sprejel votivno svečo iz rodne domovine — z Brezij. Med mašo so prepevali zbori iz vseh krajev, kjer živi slovenski človek. Videl sem pevce-rojake iz Minnesote, Chicaga, Milwaukeeja, Toronta, Hamiltona, Windsorja in Sudburyja, Detroita in Clevelanda, iz raznih krajev Indiane in Wisconsina. Jolieta in še in še. Ljudsko petje sta izmenoma vodila p. Vendelin in ing. F. Gorenšek iz Clevelanda. Mogočna pesem "Marija skoz življenje" je dvignila duše slovenskih ljudi k Mariji, srednici vseh milosti.

Sv. obhajilo je delilo preko 20 duhovnikov.

Škof Salatka je povabil zbrano množico vernikov, naj ostane še za nekaj trenutkov, da bo prejela blagoslov indijanskega duhovnika po njihovem običaju ter da bo videla, kako Indijanci kot v Baragovih časih prosijo Velikega Duha za blagoslov zemlji, sebi in svojim.

Vsi trije škofi so skupno dali svoj končni blagoslov. Škof Salatko je skupno s kustosom slovenskih frančiškanov napovedal kratko zasedanje Baragove zveze, organizacije, ki se trudi za beatifikacijo. Nato je kustos prebral brzojav ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Josipa Pogačnika, ki želi prireditvi ves možen uspeh in vse navzoče blagoslavlja v upanju, da bo škof Friderik Baraga čimpreje postavljen na otar.

Sledilo je zborovanje Baragove zveze; poročilo, kako vsa stvar napreduje. Ob šestih je bil bogat, morda celo nekoliko preobsežen program.

*

Baragov dan za leto 1977 je za nami. Bil je mogočna manifestacija slovenske vere, slovenskega ustvarjanja in ponosa, pa tudi slovenske vernosti in predanosti Bogu in Mariji. Baraga je bil veliki misijonar, človek, ki sebe ni poznal, temveč je živel za druge — LE ENO JE POTREBNO, vse drugo nam bo slej ali prej odvzeto, z nami samimi spremenjeno v prah! Ostala bodo dela Zanj, ki je te dni videl mogočno slovensko predanost in zaupanje Vanj. Narod, ki ima tako svetniške škofe, kot so bili Gnidovec, Slomšek, Rožman in predvsem večna baklja božje ljubezni Friderik Baraga, ne more biti kaznovan in izbrisan, ne pozabljen v božjih načrtih.

Marjan J.

ZDA pripravljena prodati Savdski Arabiji 60 jetov

WASHINGTON, D.C. — Pentagon se je mirno odločil za prodajo 60 modernih F-15 lovskih letal Savdski Arabiji in to priporočil predsedniku Carterju v odobritev.

Ta vest je vznemirila prijatelje Izraela, ki se boje, da bi mogla ta letala priti iz Savdske Arabije v roke tistih, ki bi jih uporabili v morebitni novi vojni proti Izraelu.

Ameriške vloge na tujem

WASHINGTON, D.C. — Ameriške družbe in podjetja so lani povečala svoje vloge v tujini za 10.5% na skupno 137.24 bilijonov. Leto preje so vloge povečalo celo za 12.7%.

V preteklem letu so nekatere družbe svoje podružnice na tujem prodale, pa delno tudi manj vložile v nove naprave, ko gospodarstvo počasnejše raste.

Iz Clevelanda in okolice

Pevska vaja—

Pevski zbor Korotan ima v petek ob pol osmih zvečer pevsko vajo v navadnih prostorih.

Velika udeležba—

Letalske predstave na letališču Burke se je udeležilo na deset tisoče ljudi in bilo navdušeno nad nastopi posameznikov in skupin. V soboto se je eden od udeležencev sporeda smrtno ponesrečil, ko je njegovo malo letalo treščilo v jezero.

Razgovori o Srednjem vzhodu v septembru v glavnem mestu ZDA

WASHINGTON, D.C. — Po vesteh iz vladnih virov bodo sredi septembra prišli v Washington zunanji ministri arabskih držav in Izraela na razgovore o reševanju arabsko-izraelskega spora.

Zunanji ministri bodo govorili z državnim tajnikom Vancejem in verjetno tudi s predsednikom Carterjem in njegovimi sodelavci, ne bo pa nobenega neposrednega razgovora med zunanjim ministrom Izraela in zunanjimi ministri arabskih držav.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Demokratski in republikanski vodnik Senatnega odbora za upravo sta včeraj predsednika Carterja obvestila, da odbor razpolaga z gradivom, ki kaže na "nezakonita" dela Berta Lanceja. Predsedniku sta izjavila, da bi naj Bert Lance odstopil kot proračunski direktor, ker pri sedanjem položaju ne more svojih službenih dolžnosti v redu opravljati.

WASHINGTON, D.C. — Glavni predsednik AFL-CIO G. Meany je včeraj v svojem nagovoru za Delavski dan opozoril na gonjo proti delavskim unijam.

KOELN, ZRN. — Teroristi so včeraj napadli avto, v katerem se je vozil predsednik Zveze industrijcev dr. Hans Martin Schleyer. Štiri osebe so pri tem napadu ubili, Schleyerja pa ugrabili. Napadalci so pobegnili. Pozno popoldne včeraj je nekdo telefonično klical uredništvo znanega lista Bild Zeitung v Muenchenu in zahteval, da morajo izpustiti zaprte teroriste skupine Andreasa Baaderja ali pa bo ugrabljeni H. M. Schleyer umorjen.

PARIZ, Fr. — V letošnjem poletju se je pri nesrečah v Alpah ubilo 329 oseb, kar je izredno veliko število.

SAN FRANCISCO, Kalif. — Trije nasilniki, ki so prišli v kitajsko restavracijo Golden Dragon in začeli streljati v nedeljo zjutraj, naj bi bili to storili iz maščevanja. Pri napadu je bilo 5 oseb mrtvih, večje število pa ranjenih. Napadalci so po kratkem napadu mirno izginili.

ISLAMABAD, Pak. — Bivšega predsednika vlade Zulfikarja Alija Bhutta so prijeli in zaprli, ker je bil obtožen, da je ukazal umoriti svojega političnega tekmeca. Sedaj so ga obtožili še drugega sličnega umora. Prijem Bhutta utegne onemogočiti nove parlamentarne volitve, napovedane za 18. oktober letos. Vse kaže, da bo vojska še dolgo vladala v Pakistanu, ki je doslej upal na nagel povratek v demokracijo.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME
6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, Ohio 44103
National and International Circulation
Published daily except Wed., Sat., Sun., holidays, 1st two weeks in July

NAROČNINA:
Združene države:
$28.00 na leto; $14.00 za pol leta; $8.00 za 3 mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:
$30.00 na leto; $15.00 za pol leta; $8.00 za 3 mesece
Petkova izdaja $10.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:
United States:
$28.00 per year; $14.00 for 6 months; $8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
$30.00 per year; $15.00 for 6 months; $8.50 for 3 months
Friday Edition $10.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

No. 131 Tuesday, Sept. 6, 1977

Slovenci v zamejstvu

Ob teh besedah mislimo predvsem na slovenske ljudi v domovini, toda zunaj jugoslovanske Slovenije, to je starih pokrajin Kranjske in Sp. Štajerske, dela Primorske in Istre. Na one slovenske rojake, ki živijo na avstrijskem južnem Koroškem, na italijanskem Primorskem in pod ogrsko državo na tistem koščku Panonije, ki mu pravimo sedaj Porabje. Slovenski ljudje zunaj domovine, oziroma svoje nekdanje domovine ali starega kraja, kot pravimo v Ameriki, živijo v zdomstvu.

Slovenski življ v zamejstvu je izpostavljen velikemu pritisku, potujčevanju, zatiranju, zapostavljanju in vsem drugim oblikam posrednega in neposrednega pritiska. Tako, kot je bilo v zadnjem stoletju pod staro monarhijo. Toda slovenskega človeka vse do danes niso mogli streti, dasi je škoda velika, celo ogromna. Skoraj da nimamo več čisto slovenskih krajev, ampak že narodnostno, ozroma jezikovno mešane. Toda slovenski človek kljub vsemu vztraja in se zadnja leta že čutijo znaki poživljanja slovenstva v zamejstvu, tako na Primorskem kot na Koroškem. Mlajši rod kaže bojevitost, ki je rod njihovih staršev ni poznal. In to nam daje upanje.

Bojevitost sama še ni vse, dasi je predpogoj za vse drugo. Narodno-obrambne pripravljenosti in tudi same bojevitosti tudi v preteklosti ni manjkalo in vendar smo utrpeli toliko škode. Zakaj?

Prvi vzrok je idejne narave. Naša preproščina, naše samoponiževanje pred tujo imenitnostjo. Vse, kar so nam vrgli nemški ali italijanski sosedje, smo si vzeli k srcu in verjeli, da smo bili od zmeraj sužnji, nekulturni, kmetavzarski, hlapci in dekle, vsi drugi pa imenitna gospoda. Ta lažnjiva in poceni propagadna je pustila v nas duševne posledice, ki jih čutimo še danes, največ ravno v zamejstvu. Škodila nam je ogromno in še nam škodi. Zakaj velik del naših ljudi, ki nima priložnosti, da bi se bolje poučil o slovenstvu, njegovi kulturi in duhovnih vrednotah, zajadra v tuje vode, pričakovaje, da bo tukaj postal imeniten in ne bo več pripadal revnemu in majhnemu slovenstvu. Taka odločitev je zelo varljiva, naivna, kar tak človek kmalu uvidi. Toda ne upal si bo tega priznati, ne sebi ne drugim, saj bi priznal nič drugega, kot to, da je ravnal neumno. In tako živi naprej s svojo samoprevaro dvojno življenje nemira in nezadovoljstva.

Drugi vzrok je tvarne narave, pa tudi socialne. Slovenski ljudje v zamejstvu so sloj zapostavljenih. Skoraj povsem izločeni iz javnih služb, njih izobraženost in informiranost je nezadostna, zato si v prostih poklicih in v zasebnem gospodarstvu niso mogli ustvariti boljših položajev. Nekdanje kmetije ne uspevajo več in morajo se delno zaposliti, toda s tem postajajo odvisni in izpostavljeni pritisku.

Kaj storiti? Veliko izboljšanje poprej skoraj brezupnega položaja je prinesla odprta meja z Jugoslavijo. Ogromen nakupovalni promet je znanju slovenščine dvignil vrednost. Brez znanja tega jezika danes je v Trstu težko dobiti službo v trgovini, prevozništvu in drugih dejavnostih.

Slabše je v tem pogledu na Koroškem. Tu se namreč "boljši" ljudje iz Slovenije na vse načine trudijo lomiti nemščino, preizkušati svoje znanje tujega jezika in očarati tujca. Posledica je drugačna, tih posmeh nemčurjev, češ kako se morate poniževati, ter slabe posledice za koroške rojake, zakaj delodajalci bi bili prisiljeni vzeti v službo več ljudi z znanjem slovenščine, če bi kupci iz Slovenije vztrajali pri svojem jeziku.

Vse možnosti, ki jih prinaša znanje dveh jezikov, še niso izčrpane, toda zamejski slovenski ljudje se jih ne znajo poslužiti, ker jim manjka prave razgledanosti. Imajo nenehno kulturne in prosvetne prireditve, manjka pa poslovnih podvigov, gospodarjenja in ustvarjanja premoženja, kapitala, da ne bi bili toliko odvisni od tujcev. Manjka nekaj strokovnjakov, ki bi znali organizirati, povezati gospodarstvenike, manjka skratka menagerjev. Odkod jih dobiti? Zakaj na zamejskih šolah ali pa v bližnji matični deželi se v ta namen ne bodo izšolali.

Možnost bi bila, da bi se po končanih študijih izpopolnili na ameriških šolah. Seveda bi morali biti taki izbraženci skrbno izbrani, taki, ki bi res čutili, da se morajo po izpopolnjevanju vrniti in začeti graditi doma.

Ameriška vlada daje veliko pomoči za nerazvite, tudi študijske štipendije. Podobno tudi druge številne organizacije za pomoč tretjemu svetu. Kaj pa smo Slovenci v zamejstvu drugega kot nerazviti, ogroženi? In kaj se dogaja? Koliko take pomoči sploh ne doseže namena. Spomnimo se, kako je Indija porabila pomoč za izdelavo atomske bombe. Spomnimo se, kako nerazvite države kupujejo orožje, kujejo zarote, kako se birokracija okorišča, kako cvete korupcija, kako si nerazviti diktatorji gradijo palače itd.

Če bi vsaj nekaj od te završene pomoči prišlo v pomoč ogroženim kulturam? Saj imamo tudi manjšinske organizacije v Evropi, ki bi lahko jamčile, tako da bi bilo zadoščeno formalnostim!

In s tem ne bi bilo samo pomagano starim kulturam, duhovnim vrednotam, bila bi v veliki meri tudi odpravljena prikrita žarišča napetosti. Če bi bili koroški Slovenci npr. gospodarsko uspeli, potem bi med njimi ne nasla mesta kaka komunistična propaganda, ki se sedaj nekaterim mladim med njimi ponuja kot odrešitev njihovega položaja. Kakšna odrešitev je to, vidimo na primeru tržaškega mesta, kjer je pomenila smrt slovenstvu v njega okrilju, bodisi znotraj mesta kot tudi v najbližji okolici.

Zato Slovenci v zamejstvu res potrebujejo razgledanosti in izobrazbe. Na Koroškem to niti ni težko, saj se jim kar ponuja ustoličevanje in slovenska zgodovina, samo odstraniti je treba nemškutarske poneverbe, s katerimi je prevlečena. Težje pa je na Primorskem, kjer vlada silen pritisk na polju informiranja, bodisi s strani italijanskih listov in televizije, bodisi preko posebnega levičarskega dnevnika. Vse to pripaša slovenstvu nenehen idejni razkroj. Temu nasproti imajo neodvisni slovenski ljudje samo en tednik, kar je odločno premalo, zakaj mesečnikov ne štejemo med redno obveščanje.

Manjka torej zares menagerja, ki bi zaoral v gospodarsko in socialno ledino našega zamejstva. Slovenski rojaki v svetu, ali ne bi mogli sprožiti tega problema v tisku naših držav in opozoriti na vprašanje, ki ni zgolj naše slovensko, kot smo videli, ampak tudi svetovno, saj se z izboljšanjem zamejskega položaja odpravljajo morebitna žarišča mednarodne napetosti; če pomislimo na krhko stanje prav slovenskega zamejstva, na pragu zavetništva NATO.

S. R.

BESEDA IZ NARODA

IZPOD ZVONA SV. ŠTEFANA IN OKOLICE

CHICAGO, Ill. — Naraščanje zločinov povzroča resne skrbi javni upravi. Zapori so polni, prenapolnjeni. Ob koncu tedna, sobota in nedelja, 21. avgusta, je bilo v Chicagu v 36 urah 17 smrtnih slučajev. Največ zločinov napravijo mladostniki. Kje so vzroki? Razbrzdana mladina prihaja predvsem iz razbitih družin. Oče je šel z drugo ženo, žena spet z drugim možem. Otroci pa vsak svojo pot. Mamila, spolna razvratnost, dom ni več dom. Je le nekaka prisilna delavnica, ki ne vleče. Cesta privablja. V takih domovih Bog nima več mesta. Otrok se tukaj ni naučil moliti: Oče naš, ki si v nebesih...

Šola, zlasti javne šole, ne izpolnjujejo svoje naloge. Šola ni več vzgojna ustanova. Ni discipline, učenec določa učitelju, kako naj uči. Bog v teh šolah nima mesta. Kako dobesedno vzamejo v teh šolah ustavno določilo ločitve Cerkve od države. Trpajo v glave sicer svetno znanje, nikdar pa ni govora o spoštovanju do zakonov, do tuje lastnine in o kakšni odgovornosti pred skupnostjo. Morda celo v katoliških šolah.

Televizija igra pomembno vlogo pri kvarjenju mladine. Film, v katerem igra glavno vlogo seksualnost, poveličevanje zločinov, streljanje in uboji, prevara in zakonska nezvestoba, je kriv razvratnosti sodobne mladine. V filmu ne vidi nič vzgojnega, dobrega, nasprotno le surovost. In ni v družini nikogar, ki bi otroku svetoval dober film. "Naj gledajo, tako imamo vsaj mir," pravijo starši. Ponekod imajo kar dva televizorja. Enega za mlade, drugega pa za očeta, mamo, morda še za staro mamo in očeta, tako da vsak pride na svoj račun.

Pornografija, židovski izmeček, razni dvomljivi romani, vodijo nujno mladi svet k odpadu od Boga. Kako spretno znajo lastniki takih podjetij zagovarjati svoj način pohujševanja mladine. Sklicujejo se celo na ustavo, v kateri je zajamčena svoboda pisanja, govorjenja, zborovanja itd. Celo ustava naj torej služi podlim namenom židovstva. Če policija zapre take prostore, vrhovno državno sodišče, sklicujoč se na ustavo, večkrat odloči v prid takim brezvestnim ljudem.

Če bi imel pri rokah statistiko, bi s številkami dokazal, da največ zločincev prihaja iz razbitih družin. Dalje bi dokazal, da je od teh velika večina zločincev, ki so obiskovali javne šole. Ne bom trdil, da se kaj takega ne more zgoditi tudi pri ljudeh, ki so imeli doma dobro vzgojo, ki so hodili v katoliške šole. Vpliv ceste, filma, skratka brezbožnega okolja je tak, da pade tudi dober človek. Toda dejstva govorijo dovolj jasno, iz kakšnega okolja prihajajo sodobni zločinci, pred katerimi nihče ni več varen, niti v svoji hiši ne. Ali zakonodajalci kaj mislijo na to?

*

V soboto, 6. avgusta, je bila položena k večnemu počitku ga. Lojzka Robin, vdova po komunistih ubitega moža I. Drab-a. Dočakala je 64 let. Pokojnica je menda l. 1958 prišla iz Dragatuša pri Novem mestu na obisk v Ameriko. Z njo sta prišla tudi sina Stanko in Tone. Ko je rok bivanja v Ameriki potekel, se je odločila, da bi rada ostala tukaj v svobodni Ameriki. Iz zadrege jo je rešil dobri župnik George Kuzma. Našel je za njo ženina, katoliškega Irca Robina. Poročila sta se. Ker je bil g. Robin ameriški državljan, so Drabovi lahko ostali tukaj. Sinova Stanko in Tone sta tukaj doštudirala. Stanko je danes ugledni dentist v Wheatonu, Ill. Oba fanta sta bila člana odličnega Mladinskega pevskega zbora, katerega je vodil p. Vendelin. Ga. Robinova je bila pokopana na Willmington pokopališču. G. Robinu, zlasti pa obema sinovoma dr. Stanku in Tonetu, naše iskreno sožalje.

*

V nedeljo, 11. septembra, bo svetoštefansko društvo Najsv. Imena obhajalo svojo 50-letnico. Prvo v čikaški nadškofiji. Seveda je bilo takrat le slovensko. Danes tega ni več. Slovesnosti se bo udeležil tudi kardinal Cody.

*

Ob smrti Elwis Presley-ja so se časopisi zelo razpisali. Povedali so, da je njegova glasba "pretresla celo generacijo". Najbolj prav je povedal tisti, ki je odkrito zapisal: "Z njegovim nastopom je izumrla plemenita glasba." Ponorela mladina ga je napravila za "kralja" surove muzike in za milijonarja...

*

Protest dr. Kalana v AD o udeležbi Slovencev na "Balkanskem dnevu" je bil popolnoma upravičen. Stoodstotno podpišem. Le kaj imamo mi Slovenci iskati na "Balkanskem dnevu"? Slovenci smo bili za balkanski Beograd vedno le molzna krava. Menda bo tudi v Chicagu, ali je že bil tudi nekak 'Oktoberfest'. Je nemška prireditev. Četudi morda tam igra kaka slovenska godba, pameten Slovenec bo rekel: Tam nisem nič izgubil, zato tja tudi ne grem...

*

V soboto, 22. oktobra, bo v Chicagu Slovenski dan. Prireja ga Slovenska radijska ura, ki letos obhaja 27-letnico obstoja.

*

Je čas takozvane "senene mrzlice" (Hey Fever)). Imam jo naprodaj. Dam tudi garancijo za povratek prihodnje leto v drugi polovici avgusta.

*

V soboto, 27. avgusta, je veliki, moderni avtobus odpeljal izpred cerkve sv. Štefana kakih 50 romarjev in romaric, njihov cilj je bila božja pot na Holy Hill, Wis. Romanje je organiziral Slomškov krožek, katerega predsednica je agilna Mrs. Gizella Hozian. Spremljal jih je duhovni vodja krožka p. dr. Kalist Langerholz. — Župnik hrvaške fare sv. Trojstva p. Budrovich je tudi organiziral kar dva busa. Kako je bilo na romanju, bo gotovo popisala v Prekmurskem kotičku ga. Hozian.

*

Lepe pozdrave vsem štajerskim rojakom in vsem čitalcem AD!

"Toti Štajerc"

—o—

Novo šolsko leto

CLEVELAND, O. — V soboto, 10. septembra, se bo ob 9. uri zjutraj začel pouk na slovenski šoli sv. Vida. Otroci se bodo zbrali v šoli, kjer bodo dobili vsa potrebna navodila za šolsko leto 1977/78. Ob 11. uri dopoldne bo v cerkvi sv. Vida sv. maša, ki jo bo daroval ravnatelj slovenske šole g. Jože Božnar. Na to sv. mašo so lepo vabljeni tudi starši otrok in vsi prijatelji slovenske šole. V skupni molitvi bomo prosili nebeškega očeta za pomoč in blagoslov pri delu v novem šolskem letu.

Mesto upravitelja slovenske šole sv. Vida je za leto 1977/78 prevzel g. Jože Odar. Želimo mu veliko uspeha pri njegovem delu za šolo in se mu toplo zahvaljujemo, da je prevzel to odgovorno mesto. Lepo pozdravljamo ravnatelja slovenske šole g. Jožeta Božnarja, ki se že dolgo let trudi z nami pri delu za našo šolo. Naši pozdravi veljajo tudi učiteljskemu zboru, ki toliko žrtvuje za slovensko vzgojo naših otrok.

Dragi starši, slovenska šola sv. Vida more uspešno delovati le z vašo podporo. Novo šolsko leto bo uspešno, ako boste aktivno sodelovali pri vseh dejavnostih naše šole. Nihče naj ne stoji ob strani. Žrtve so nujno potrebne, ker brez njih ne bo uspehov.

Bodimo ponosni na našo šolo, ki je del našega zamejskega življenja. Vabimo vse, ki še ne pošiljajo svojih otrok v slovensko šolo, naj se nam pridružijo.

V nedeljo, 9. oktobra, bo ob šestih zvečer v družabni sobi (Social Room) občni zbor staršev. Pokažimo s polno udeležbo, da nam je slovenska šola pri srcu!

Slovenska šola sv. Vida

—o—

Priporočite AMERIŠKO DOMOVINO svojemu slovenskemu sosedu in prijatelju!

VESTI IZ SLOVENIJE

Razkristjanjevanje v Sloveniji

Pred štirimi leti je ljubljanski verski list "Družina" prinesel članek o verskem stanju v Sloveniji, kjer med drugim pove tudi naslednje: "Verska statistika kaže, da zadnji čas vsako leto ostane v Ljubljani nekrščenih 15% novorojenih otrok, torej do 4000 otrok vsako leto. Nič se ne bomo zmotili v oceni, če rečemo, da je v Ljubljani okrog 30,000 nekrščenih."

Tako je bilo pred štirimi leti. Če tej številki prištejemo še čas od tedaj do danes, potem je sedaj v Ljubljani okrog 46,000 poganov, lahko pa tudi 50,000, če upoštevamo še del nekrščenih priseljencev in njih otrok. Priseljencev je v Ljubljani vsako leto za 2500. V Ljubljani se nadalje 25 do 30% novoporočencev poroči samo civilno. Povrh vsega nekaj odstotkov krščenih otrok ne doživi nobene verske vzgoje, saj ne pristopijo k prvemu sv. obhajilu. Več odstotkov prvoobhajancev kasneje ne gre k birmi.

Take so razmere v Ljubljani, podobne, lahko tudi slabše, v Mariboru. V celi Sloveniji pa je krščenih 85% otrok, od teh jih prejme prvo sv. obhajilo 82%. K verouku jih prihaja 65%. Vsaj ena tretjina slovenske mladine ne osvoji nič krščanskega ali vsaj ne v zadostni meri.

Med vzroki za takšno stanje je gotovo na prvem mestu zapostavljanje vernih ljudi v javnem življenju in na delovnem mestu. Versko prepričanje je glavna ovira za napredovanje v poklicu. Pod pretnjo izgube delovnega mesta pa se ne smejo udeleževati božje službe in sprejemati zakramente šolniki, vojaško osebje, ljudje na vodilnih položajih v gospodarstvu in vseh javnih službah.

Za vzroke takšnega stanja je doumevati tudi spremembo življenjskega okolja, ki nastane z begom v mesta in s tem povezano zavračanje domače duhovne tradicije v sedanji verski oskrbi, ki hoče "prenovo" po vzoru zahodne porabniške družbe, reševaje probleme, ki jih v Sloveniji (še) ni.

Nov prostor za športno letališče v okolici Ljubljane iščejo

Ljubljanski aeroklub je že nekaj časa brez letališča. Stezo v Mostah, ki jo uporabljajo od leta 1933 je namreč kupila Sosiska, da bi na njej gradili industrijsko cono. Ker pa bi pozidava ljubljanskega športnega letališča pomenila smrtni udarec za aeroklub, morajo interesenti za gradnjo v industrijski coni čakati, toda jasno je, da se bo moral aeroklub preseliti.

Analiza možnih lokacij za gradnjo letališča, ki so jo naredili leta 1974, je pokazala, da bi bil najugodnejši prostor pri Brezovici, na meji med vrhniško in viško občino. Vendar bi morali na tamkajšnjih barjanskih tleh graditi letališko stezo na nasipu. Armadno poveljstvo pa ni pripravljeno sodelovati pri gradnji take steze, ki ne bi bila dovolj varna, bila pa bi zelo draga. Ker aeroklub nima denarja, da bi sam gradil novo letališče, je ta odločitev za dobrega pol leta zavrla potek za pridobivanje lokacije pri Brezovici.

Medtem je gradbeni odbor za izgradnjo novega letališča opazoval gradnjo avtoceste čez Barje in ugotovil, da so se pokazale nove možnosti, ki bi letališko stezo pocenile in zadovoljile pogoje vojaškega poveljstva.

Člani IS ljubljanske mestne skupščine so opozorili še na drugo možnost: da bi gradili letališče pri Šentjakobu. Slabosti te lokacije sta bližina Save in transformatorske postaje Beričevo, prednost pa, ugodne geološke lastnosti tal, ki niso primerna za kmetijstvo.

Sklenili so, da bodo skupaj z armadnim poveljstvom še enkrat pretehtali obe varianti in izbrali ugodnejšo, da bo aeroklub končno le dobil novo letališko stezo.

—o—

Čitateljem na področju Velikega Clevelanda priporočamo za novice iz Slovenije poslušanje slovenske radijske oddaje "Pesmi in melodije iz lepe Slovenije" na univerzitetni postaji WCSB 89.3 FM vsak dan od ponedeljka do četrtka ob 6. zvečer in ob nedeljah od 12. do 1. popoldne, ki jo vodita dr. Milan in ga. Barbara Pavlovčič.

IZ NAŠIH VRST

Cleveland, O. — Tukaj Vam pošiljam naročnino za eno leto za Ameriško Domovino. Rad jo berem in mi ugaja. Kar je več, naj bo pa zo tiskovni sklad.

Ameriško Domovino sem bral že leta 1913. Potem sem šel v prvi svetovni vojni k vojakom in jo nisem bral nekaj let. Nekoč sem srečal starega prijatelja pokojnega Johna Jadricha, ki je bil zaposlen pri Ameriški Domovini kot tiskar. Govorila sva o raznih stvareh in novicah, pa me je vprašal, če nisem bral v Ameriški Domovini. Odgovoril sem, da ne, ker da jo ne dobivam, da pa jo bom zopet naročil. Zmenila sva se, da bo on naročil v upravi lista, naj mi ga začnejo zopet pošiljati. Od tedaj Ameriško Domovino zopet redno dobivam in berem.

Najlepši pozdrav vsem pri Ameriški Domovini!

John Sivec

*

Bridgeport, Conn. — Hvala za pismo! Nisem pozabila na naročnino, sem imela že pripravljeno, da odpošljem in da naročim še za obletnico smrti mojega moža. 8. avgusta je bilo štiri leta, odkar smo ga položili k večnemu počitku in to ravno na moj rojstni dan. Na Veliki Šmaren letos bi obhajala 50-letnico najine poroke. Poročila sva se v Šmartnem pri Kranju. Mož je bil 10 let starejši od mene in Bog ga je poklical k sebi, nas pa pustil v žalosti.

Bila sem v bolnišnici in se vrnila šele pred enim mesecem domov. Zlomila sem si bila rebra, težave pa mi dela tudi srce.

Ameriško Domovino rada čitam, posebno všeč mi je sedanji roman. Težko čakam, da list pride, ker je v njem veliko novega tudi iz Slovenije. Še od moje pokojne mame sem čitala, ko je njen bratranec umrl in je njegova žena pisala o tem. Tudi več posameznih imen z Jesenic, kjer sem bila rojena, sem brala v listu. G. Cvetko mi piše, da je zelo vesel, ko ima ta časopis, da iz njega zve, kaj je novega v Ameriki in drugod. Pred štirimi leti smo bili moja hčerka, njeni otroci in jaz v Evropi, pa smo tudi njega obiskali. Tam imajo male plače, toda on veliko dela, ima velik vrt z zelenjavo, sadnim drevjem, redi kokoši. Vsako leto kupi prašiča in ga doma zakolje. Sam veliko dela, ima pa še služkinjo, da mu pomaga. Moji vnuki so se čudili, ko so videli, koliko dela. On je jako dober in skrben duhovnik. Nas je peljal na Višarje, pa tudi preko Karavank na Brezje. Bilo je lepo.

Pozdrav vsem sodelavcem in čitateljem Ameriške Domovine!

Maria Lagoja

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Zgodba za naše dni

"Nimam cerkve, ne oltarja, kjer bi daroval najsvetejšo daritev; nimam prižnice, kjer bi pridigal; ni spovednice, kjer bi skesani grešnik pričakoval nasveta in odveze z mojih ustnic; ni krstnega studenca, kjer bi mogel v zakramentu prerojenja dati večnemu Očetu novega otroka. Duhovnik sem, Kristusov pastir, a nimam črede."

To so besede, ki jih je izgovoril E. Boyd Barret leta 1959. Bil je odpadli jezuit. Njegova duša je 20 let tavala v temi, dokler ni znova postal jezuit. V tem času odsotnosti se je poročil, imel sina, opravljal službo psihiatra in je napadal Cerkev, kjerkoli se mu je ponudila prilika.

Pri vsem tem pa ga je vedno žejalo, ker se je stalno zavedal, da je drugačen, kot drugi možje; neprestano so ga zasledovala Nebesa. Sam je dejal: "Duhovništvo spremeni moža za vedno."

V času odpaništva je trpel svoje vice na tem svetu.

Pri branju je spoznal, da mu pokora, ki mu je naložena, tudi če je še tako težka, samo poglablja njegovo veselje. Na nek način mu pokora daje zagotovilo, da Peter ni spal, ko se je odločil za odpuščanje.

Ni namen teh besed razkrivati rane Cerkve, ki jih povzročajo zgubljeni pastirji; niti ni najbolj primerno kazati na moderne Judeže in kopičiti bridkosti, kje jih je že itak preveč. Tudi ni treba iskati vzrokov za odpade. Odpadniki so kakor zakladi v lastnem izgnanstvu, ki jih je treba dobiti nazaj.

Znan je primer, da se v Los Angelesu mesečno zbirajo ti odpadli duhovniki; izmenjavajo si svoje bridkosti in težave, obujajo spomine na pretekle časc in si dajejo upanja, da bo nekoč Cerkev dovolila, da se vrne jo kot poročeni duhovniki.

Pred leti je neki laik poiskal bivšega duhovnika, ki je poročil bivšo redovnico. Želel je kupiti od njega duhovnški brevir. Da bi se ločil od svojega brevirja, je bilo pa za bivšega duhovnika preveč. Ni se mogel odločiti za kaj takega. In s tem, da je bil tako navezan na simbol svojega prejšnjega življenja, je glasno izpričeval, da je duhovništvo v njem nepretrgano in upanje na novo rojstvo neugasljivo.

Mogoče ne bo nikdar prišio do tega, da bi imeli poročene duhovnike. Danes se Cerkev temu trdno upira. Upajmo, da bo celibat še za naprej pravilo za duhovnike. Duhovniški poklic leži namreč v popolni in absolutni sveti zapuščenosti in predanosti. Sam, a ves predan službi drugih.

Glede tistih pa, ki so zapustili ta sveti poklic, velja zgled, ki ga pove sledeči dogodek. Zgodil se je v Rochesterju, N.Y., ko je bil tam za škofa Fulton Sheen. Eden izmed duhovnikov iz škofijskih uradov je odhajal v neko mesto na srednjem zahodu po uradnih opravkih. V istem mestu je živel tudi neki odpadli duhovnik iz Rochestra. Imel je ženo in otroke, ki jih je ona imela iz prejšnjega zakona. Škof Fulton Sheen je zahteval, da odhajajoči obišče tega odpadlega duhovnika. "Kakšen smisel pa naj ima ta moj obisk, prevzišeni, saj je poročen in se ne da nič več napraviti?" Tako se je pomišljal duhovnik ob škofovem naročilu.

Škofov odgovor pa se je glasil: "Čisto preprosto mu povej, da ga imamo radi ... da mislimo nanj ... da molimo zanj.

To so misli iz članka, ki ga je za T. C. napisal John A. Vitello 21. avgusta letos.

Romanje v Midland

V nedeljo, 11. septembra, bo zopet veliko slovensko romanje na grobove kanadskih mučencev. To romanje je gotovo najstarejša slovenska prireditev v Kanadi. Vsako leto se ponavlja od naselitve prvih povojnih emigrantov. In cilj je vsako leto isti: zahvala živih, spomin mrtvih mučenih, prošnja za narod in za njegovo svobodo doma in za vztrajanje vseh, ki so po svetu razkropljeni.

Spored romanja bo kot običajno: Od 10h dopoldne bo spovedovanje. Ob 11h zbor ob slovenskem spominskem križu, nato križev pot na prostem. Sv. maša bo ob 1h popoldne. Vsakdo naj prinese s seboj obilico romarskega duha. Na svidenje!

Por.

Duhovne vaje

Od 23. do 25. septembra se bodo zbrale v Domu duhovnih vaj v Port Credit, Ont., slovenske žene in dekleta. Najmanj 60 praznih mest čaka, da bi jih zasedle žene in dekleta, ki si želijo vsaj malo miru in vsaj še česa drugega kot zemeljskih dobrot, zabav, ugodja in vsakdanje nervoze. Samo v tihoti in zbranosti je možno slišati božji glas. Katera ga želi slišati, naj kliče tel.: 532-7259 ali pa 531-7743.

Škof Fulton Sheen je nekje zajsal: "Človekov duh je kakor stenska ura na uteži; utež se stalno niža in niža; vsak dan jo je treba navijati. Takega navijanja z dobrimi mislimi potrebuje tudi človekov duh."

Por.

Misli modrih za vsak dan

Kaj je t. zv. pomoč tujini? Prečesto se dogaja, da revni ljudje bogatega naroda pošiljajo denar bogatim ljudem revnega naroda.

*

O tistem, ki dandanes ni nervozen, ljudje mislijo, da je nekaj narobe z njim.

*

Kdor misli samo nase in o tem, koliko bo zaslužil, si pridobil in koliko bo imel od življenja, ta je definitivno del današnjega problema.

Kdor pa hoče nekaj prispevati, nekaj dati, nekaj doprinesti, ta je pa del odgovora na današnji problem. *(Roger Hull)*

*

Čim manj dela ima kdo, tem manj časa najde, da bi tisto naredil, pravi Lord Chesterfield.

*

Kadar ti ljudje zaupajo svoj strah, deli z njimi svoj pogum!

Sadovi XVIII. slovenskega dne

Osemnajsti slovenski dan v Kanadi je bil posvečen prijatelju, velikemu in nesebičnemu slovenskemu kulturnemu delavcu Karlu Mauserju.

Odbor Društva Slovencev Baraga je že v času pripravljanja tega dne sklenil, da bo, če bo dan prinesel kaj čistega dobička, tega razdelil v kulturne namene, kar bi pok. Karel Mauser gotovo z veseljem odobril.

Pri pospravi je odbor Društva Slovencev Baraga določil:

Družbi sv. Mohorja v Celovcu	$100.00
Slovenski Kulturni Akciji v Bs. As.	50.00
Ameriški Domovini	50.00
Za slovenske študente v domovih Mohorjeve	50.00
V sklad Rožman III	50.00
Slovenskemu gledališču v Torontu	50.00
Božji Besedi v Torontu	50.00

Zahvala vsem, ki so zastonj garali in vsem, ki so se Slovenskega dneva udeležili in s tem pripomogli, da je Društvo moglo nakloniti omenjeno podporo. Karel Mauser se tega gotovo veseli na onem svetu.

Za odbor D. S. B. blagajnik
A. M.

Starostni dom Lipa

TORONTO, Ont. — Pripravljalni odbor za slovenski starostni dom Lipa je v letošnjem letu nadaljeval z rednim delom, ki obsega pripravo načrtov, zbiranje idej in denarnih sredstev, sestavljanje pravil in iskanje uradnega priznanja naše organizacije (Charter), po katerem so vsi prispevki za starostni dom oproščeni davka. Različne družabne prireditve, ki jih organizira pripravljalni odbor, so najbolj uspešen način širjenja ideje o slovenskem starostnem domu, ki bo nudil potrebnim rojakom varno zavetje in počitek, oskrbo in primerno družabno okolje, ko se začno leta iztekati k zatonu.

Ideja o slovenskem starostnem domu v Ontariju živi med ljudstvom. To kaže vsota 30,000 dolarjev, ki sestavlja prvi temelj praktičnega dela. Pripravljalni odbor sestavlja seznam vseh Slovencev v Ontariju, na podlagi katerega pokrajinska vlada dovoljuje graditev doma.

Dosedanji predsednik g. Franci Cerar je vsled prezaposlenosti odstopil in predal odgovornost predsedstva g. Viktorju Trčku, sedanjemu podpredsedniku. Pripravljalni odbor se na tem mestu g. Francu Cerarju, organizatorju in pionirju slovenskega starostnega doma Lipa za njegov trud in delo iskreno zahvaljuje, novemu predsedniku pa obljublja pomoč in zvestobo.

Letošnji program obsega poleg piknika, ki se je vršil 14. avgusta na pristavi Simon Gregorčič, še jesenski banket 17. septembra v dvorani Brezmadežne in dražbo v zimskem času ali v zgodnji pomladi.

Vsem rojakom priporočamo obisk naših prireditev in razumevanje ideje slovenskega starostnega doma LIPA.

Pripravljalni odbor

Žrtvovan za očiščenje ulice Yonge v Torontu

TORONTO, Ont. — Zlepa še ni tako zelo razburil Torontčanov kak dogodek, kakor jih je nasilna smrt 12-letnega dečka Emanuela Jacque. Nič hudega sluteč je hodil čistit čevlje mimohodečim na Yonge in Dundas St. sredi Toronta, da si je s tem prislužil nekaj dolarjev; a zadnji teden v juliju je postal žrtev spolnih razvratnežev, katerih je ulica Yonge polna. Zlorabili so dečka in ga utopili v sinku ter nato vrgli v posodo za smeti. Starši so ga že nekaj dni pogrešali in so končno zvedeli za žalostno smrt svojega sina.

Novica je presunila vso torontsko javnost. Protesti zoper spolne orgije, ki se dogajajo na Yonge St., so se začeli oglašati od vseh strani. Torontški župan Crombe in ontarijski premier Davis sta začela dobivati prošnje, naj vendar odstranijo to sramoto iz sredine Toronta ter očistijo to ulico vse pornografije in nudističnih zabavišč, kjer se zbirajo spolno perverzni ljudje in uganjajo razne spolne orgije. Torontska mladina je sama od sebe začela zbirati podpise s prošnjo na predsednika pokrajinske vlade Ontaria Davisa, naj takoj kaj okrene in očisti ulico Yonge, da bodo dečki in deklice spet lahko varno po njej hodili in da ne bo novih žrtev kot je bil ta deček.

Torontski nadškof je že lani dvignil glas zoper pornografijo v Torontu in zoper javno nemoralo, ki se dogaja zlasti na ulici Yonge, a pravega odziva ni bilo. Potrebna je bila žrtev mladega dečka, da so se oblastem in Torontčanom odprle oči in so spoznali strašno zlo, ki se koti na ulici Yonge.

Višek je doseglo ogorčenje v četrtek, 4. avgusta, ko je bil deček pokopan na pokopališču Holy Cross. Pogrebno mašo z obredi je opravil v cerkvi St. Agnes škof dr. Lojze Ambrožič ob asistenci petih duhovnikov. Cerkev je bila nabito polna in še pred cerkvijo se je nabralo nad 3000 ljudi. Škof Ambrožič je govoril v portugalščini in v angleščini. Del govora v angleščini je prinesel dnevnik The Toronto Star: "Po molitvah Marije, božje matere, ki je stala pod križem, ko je na njem umiral njen sin, smo ji hvaležni, da je stala tudi pri teh starših v njihovi silni bolečini.

Naj Bog okrepi in potolaži Emanuelove starše in prijatelje ter naj v nas vseh zbudi hrepenenje po nebeškem veselju."

Prenekateri so poljubljali krsto, v kateri je ležalo truplo umorjenega dečka, ker so gledali v njem mučenca. Eden od mladi fantov je dejal: "Je kakor da smo danes vsi zgubili sina. Smrt tega dečka je naredila več, da poveže Torontčane v eno, kakor katerikoli drugi dogodek, ki se ga spominjam."

Staršem umorjenega dečka so dobrotniki zbrali lepo vsoto denarja, vendar denar ne more odtehtati staršem vrednosti sina. Lepo pa je, da so tudi na ta način pokazali sočutje do žalujočih staršev. Dopisnik dnevnika The Toronto Star je zapisal: "Emanuel Jacque je bil pokopan danes ob 11.30 z vsemi svojimi sanjami o srečnem življenju v Kanadi. Dvanajstletni portugalski deček, umorjen na ulici Yonge, je postal mučenec za Torontčane kot so pokazali pri pogrebu."

B. B.

Poslanstvo Slovenskega letovišča

Slovensko letovišče, ki ga upravjajo slovenski misijonarji s pomočjo upravnega odbora iz obeh slovenskih župnij v Torontu, vrši pomembno poslanstvo. Najprej in predvsem nudi Slovencem razvedrilo in pomaga, da se slovenske družine z otroki poleti zdravstveno okrepe; nekatere prežive glavni del svojih počitnic na njem. Vendar pa vrši letovišče tudi važno versko in slovensko poslanstvo. Nedeljska maša s pridigo in večkrat še med tednom med poletjem nudi Slovencem priliko za poglobitev v verskem življenju; zlasti pa še Telova procesija in katoliški ter Baragov dan. Na praznik sv. Rešnjega telesa in krvi se v nas poživi vera v presveti Zakrament. Vsako leto se za ta praznik zbere nad 3000 Slovencev na Slovenskem letovišču k Telovi procesiji. Tudi letos je bila udeležba izredno velika. Telovo procesijo je vodil mladi novodošli misijonar g. Franc Letonja, C.M. Letos je bil prvi blagoslov pred Baragovim kipom, da se je mogla procesija že takoj v začetku dovolj razviti. Katoliški dan je bil letos posvečen cerkvenemu petju.

Bil je že 15. po številu. Vedno se zbere na njem veliko število Slovencev in poživi v Slovencih zdaj to zdaj ono versko resnico ali kak bolj važen dogodek v Cerkvi. Baragov dan, ki ga imamo že nekaj let na prvo nedeljo v septembru, nam pa razkriva veličino Baragove osebnosti te nas vabi k posnemanju Baraga in k molitvi, da bi bil čimprej prištet med svetnike sv. Cerkve.

Vrši pa Slovensko letovišče tudi važno slovensko poslanstvo. Mladi fantje in dekleta, ki se tu shajajo, se med seboj bolj spoznavajo in se potem tudi med seboj poročajo. Več slovenskih poročnih parov je dalo prav Slovensko letovišče ali vsaj bistveno doprineslo, da je do takih porok prišlo. Slovenski dnevi, ki jih prireja na njem društvo "Baraga", tudi zelo krepe v Slovencih slovensko zavest. Na slovenskem dnevu se zbere vedno zelo veliko število Slovencev, letos je bil obisk še posebno velik, ker so prireditelji posvetili slovenski dan pokojnemu Karlu Mauserju; zlasti je bilo izredno veliko svetih obhajil med sv. mašo, ki jo je opravil za vse žive in umrle Slovence g. Jože Božnar, kaplan pri župniji sv. Vida v Clevelandu; imel je tudi lep govor, v katerem je naglasil naše dolžnosti do slovenskega naroda. Tudi popoldanska proslava je bila zanimiva, a na žalost jo je prekinil vihar in je tako skoraj polovica sporeda odpadla.

Večkrat so že taborili na Slovenskem letovišču skavti in skavtinje obeh slovenskih župnij v Torontu, celo svoje dneve so že priredili s prav pestrim sporedom. Včasih smo s pikniki podprli slovenske misijonarje in slovenske kulturne ustanove.

Da se dogode od časa do časa kake nerodnosti, je pač razumljivo ob tolikem zbiranju mladine. Sicer jih obžalujemo in mladino, pa tudi starše prosimo, da bi bili disciplinirani, a nam kljub temu vedno ne uspe. Nekateri so tudi zelo proti, ker imamo od časa do časa v Baragovem domu veselico s plesom; a mladine ne bomo držali skupaj le z mašami in pridigami; poleg tega je Baragov dom bolj primeren za veselico kakor cerkvene dvorane, ki so pod cerkvijo ali zraven cerkve in včasih godba celo moti bogoslužje v cerkvi. Če bo pa kdaj katera slovenska ali župnijska organizacija hotela v Baragovem domu prirediti kako kulturno prireditev ali kaj več, kot je veselica, ji bomo radi dali dvorano tudi zastonj.

Letos smo imeli velike težave tudi s plavalnim bazenom. Bil je sicer zelo dobro obnovljen in voda v njem stalno zelo čista, so ga nam vendar za nekaj dni zaprli. Letos so namreč pri vseh plavalnih bazenih inšpektorji zelo strogi in hočejo, da se do črke držimo vseh predpisov za javne plavalne bazene. Pod ime "javni plavalni bazen" spada vsak, v katerem se koplje nad pet družin. Plavalni bazen je privabil letos več ljudi, zlasti tiste dni, ko je bila izredna vročina in ravno tiste dni smo imeli ponovno inšpekcijo in vedno preveč ljudi v plavalnem bazenu brez varstva — "lifeguard". Tako smo morali iskati kvalificiranega človeka za to službo med tednom in še enega za nedeljo. Odslej bo to stalno potrebno in vsi kopalci bodo morali ubogati "lifeguard". Upajmo, da bomo dobili drugo leto dovolj slovenskih fantov in deklet za to službo, da ne bo treba najemati kanadskih in nje plačevati, ko je poleti toliko naših študentov brez dela in zaslužka.

Če ne bo kake izredne vročine, bomo zaprli plavalni bazen po prvi nedelji v septembru, poletno sezono na njem bomo pa zaključili v nedeljo, 9. oktobra, z zahvalnim kosilom in vinsko trgatvijo, na kateri bo igral orkester "Zvonček".

B. B.

Washington in Ottawa zmenjena o plinovodu

Zastopniki ZDA in Kanade so se sporazumeli o plinovodu, ki naj bi prenašal naravni plin z Aljaske na jug.

OTTAWA, Kan. — Pretekli petek je bil dosežen splošni sporazum o plinovodu z Aljaske na jug vzdolž znane aljaščanske ceste preko Kanade v 48 južnih držav ZDA. Gradnja plinovoda bo stala nekako 10 bilijonov. Podrobnosti bo treba še urediti.

ZDA je pri pogajanjih zastopal James Schlesinger, zvezni tajnik za energetiko, Kanado pa Allan MacEachen. Sporazum bo ta teden predložen obema vladama.

James Schlesinger je dejal, da bosta predsednik ZDA Carter in predsednik vlade Pierre E. Trudeau pripravljena jutri, ko bo Trudeau v Washingtonu navzoč pri podpisu sporazuma o Panamskem prekopu, tudi na razgovor o plinovodu z Aljaske preko Kanade v ZDA.

Sporazum je bil objavljen po nad sedem ur dolgem sestanku, ki se je zavlekel pozno v noč. Obe strani sta se pogajali o sporazumu v četrtek skupno okoli pet ur. Kanada se je zavzemala za nekaj spremenjeno smer in zahtevala 200 milijonov dolarjev od ZDA za pokritje škode, ki jo bo plinovod povzročil Kanadi v pogledu okolja in drugih vplivov. ZDA so kanadske zahteve odklonile, ker da bi te že tako dragi plinovod še podražile. Plinvod bo delno služil tudi Kanadi, ko bo gotov.

Califano odločno proti odložitvi polne pokojnine Social Security do 68. leta

WASHINGTON, D. C. — Zvezni tajnik za zdravstvo, prosveto in socialno skrbstvo Joseph A. Califano Jr. je odločno proti temu, da bi podaljšali sedanjo starostno dobo 65 let na 68 let za pravico do polne pokojnine Social Security. Tako rešitev težave sklada Social Security je pred časom predložila zvezna trgovinska tajnica Juanita Kreps.

"Jaz se s tem absolutno ne strinjam," je izjavil Califano, ki vidi v taki spremembi prelomitev obveznosti vlade ZDA do milijonov zavarovancev Social Security. Dejal je:

"Če hočemo ukiniti obvezno dobo za upokojitev, je to čisto v redu, toda mi ne smemo prelomiti besede ameriškemu delavcu, da more iti v pokoj s 65 leti, kot določa sedanji zakon."

Bela hiša je o predlogu K. Kreps dejala, da bo morda utegnil priti v razpravo v naslednjem stoletju, ko bodo odhajali v pokoj milijoni Amerikancev, rojenih v prvih 10 letih po koncu druge svetovne vojne.

Puščava se širi

Zaradi širjenja puščav je ogrožen obstoj vsaj 50 milijonov ljudi, je ugotovil zavod za okolje, ki je delal po naročilu ZN.

V študiji, pripravljeni za svetovno konferenco o širjenju puščav — začela se je 29. avgusta v Nairobiju — ugotavlja zavod, da se puščave in sušna območja širijo na štirih celinah.

K temu veliko prispevajo ljudje, ki sekajo gozdove in ki z intenzivno obdelavo zahtevajo preveč od zemlje, precej sušnih območij pa nastane zaradi pretirane paše.

V dvanajstih sušnih deželah se je pridelek žita na prebivalca predvsem zaradi širjenja puščave zmanjšal v minulih 25 letih za 40 odstotkov. Samo v severnoafriških deželah osvoji puščava letno kakih tisoč kvadratnih kilometrov prej rodovitne zemlje.

Vzroke vidi zavod predvsem v naglem naraščanju prebivalstva, v sekanju gozdov za drva in v uničevanju rastlin, ki varujejo zemljo pred erozijo.

Umazanija v zraku povzroča obsežno škodo

KANSAS CITY. Kan. — Posebna študija raziskovalne ustanove za Srednji zahod je dognala, da stane onesnažen zrak prebivalce velikih mest v naši deželi letno skupno preko 5 bilijonov dolarjev. Škoda je na lastnini, še večja pa na zdravju.

Mesto New York je po tej študiji imelo leta 1970 1 bilijon škode, več kot katerikoli ldrugo mesto v ZDA. Sledil je Chicago z 981 milijoni dolarjev, nato Los Angeles s 611 milijoni. V Ohiu je utrpel največjo škodo Ceveland z 320,358 milijoni, nato pa Cincinnati z 91 milijoni dolarjev.

Carter bo govoril glavni skupščini ZN

WASHINGTON, D.C. — Pretekli petek je bilo objavljeno, da bo predsednik ZDA Jimmy Carter govoril pred glavno skupščino ZN na jesenskem zasedanju 4. oktobra 1977.

CLEVELAND, O.

Prijatel's Pharmacy
St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4112
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS

MALI OGLASI

V NAJEM
Petsobno stanovanje zgoraj oddajo v najem na Bonna Ave. Kličite 944-9687
(132)

STORE FOR RENT
7110 St. Clair ave. 20 x 100. Off street parkin. Hot water heat plus other features. $185 per month plus utilities. Will sell $38,000. — 361-6014.
(134)

16mm Sound Movie Projector
$100. Call 361-4088, ask for Jim
(x)

V Willowicku
je naprodaj ranč, 3 spalnice, ves podkleten, blizu šole, trgovin in igrišč. Ima dve garaži. V gornjih 40-tih.
UPSON REALTY
UMLA
499 E. 260 St. 731-1070
Odprto od 9. do 9.
(133)

Prime Area House For Sale
Frame & stone ranch in Euclid's Indian Hills estates, extra large living-dining room and enclosed porch with beautiful wooded lot view, 3 bedrooms, 1½ baths, 2 fireplaces, basement with rec room, 2 car garage, central air. Upper 60's. Principals only. 481-1983.
—(131)

BY OWNER — IN EUCLID
North of Lake Shore Blvd. 3 bedrooms, 1½ baths, dining room, kitchen with built in nook, rec. room, screen porch, double garage. Low 50's. 289-7755.
(133)

ODDAJO
Tri sobe in kopalnico oddajo na 5902 Prosser. Nič otrok. Kličite 881-0955!

1975 Chev. Camero
16,000 miles. Call after 7:00 p.m. — 381-1318.
(x)

Help Wanted

Help Wanted
WAITRESS — COOK
With some experience. Part time for waitress, full time for cook.
CROATIAN TAVERN
3244 St. Clair Ave.
—(131)

Dr. Ivan Pregelj:

MLADA BREDA

POVEST

12. Tatica

S tresočimi se rokami je poiskala predalček, kjer je hranila spomine na mater in kamor je bila spravila zjutraj desetak, ki ga ji je bil dal Luka, da mu ga shrani. Vse to je delala pod vtisom, da ne sme niti minute trpeti tega denarja pri sebi, da ga mora izročiti takoj Luki. Ali je Luka denar ukradel ali kdo drugi, o tem ni mogla premišljati, dasi ji je zvenel starčev proseči glas venomer v ušesih: ne izdajte me, našel sem! Te glasove je prevpila njena lastna bolest, udarec, ko je bil nekdo zamahnil proti njenemu srcu, in s stisnjenimi zobmi je drhtela: "Za tatico me imajo!" V tej razburjenosti je bila premetala vso skrinjo in se stoprav domislila, da v temi ničesar ne najde. Prižgala je luč. Kmalu je našla denar in si ga vdela v nedra. Odhitela je v kuhinjo. Našla je Marjanico samo. Nato je planila v sobo in srečala na vratih Nežo, kličočo posle k večerji. Anica je vstopila in se ozrla na peč. Luke ni bilo več za pečjo. Nato je odhitela zopet v kuhinjo, ali vpričo Neže si ni upala vprašati Marjanice po Luki. Nekaj hipov pozneje je prišla Katra in Anica je uvidela, da nocoj Luke najbrže niti videla ne bo več, in nevolja se ji je zbirala nadenj. Venomer pa ji je šumelo po ušesih, naj ga ne izda.

Šla je z drugimi k večerji. V sobo je bil prišel tudi Jurij in sedel. Jedel pa ni. Anici nasproti je sedela tašča, njej ob strani Tomaž. Ob Anici je ždela Jerica in s težavo rinila mimo Šimna k skledi. Dokaj spretnejši in srečnejši je bil Anže na drugem robu mize ob Neži. Marjanica ni jedla nikoli skupaj z drugimi, češ da kot kuharica najlepše uživa v kuhinji, drugi pa so pravili, da jo je svojčas užalil Tomaž, ki da cmoka z ustnicami.

V sobi je bilo tiho. Tudi v slast, kakor je bilo videti, ni šla jed nikomur, razen Anžetu. Hipoma pa se je zgodilo nekaj, česar ni nihče pričakoval. Tomaž se je zasmejal. Anica se je ozrla nanj in opazila, da jo gleda. Nehote je povesila oči.

"Kaj se smeješ?" je vprašala Katra.

"Tako," se je smejal Tomaž in odložil žlico. Anici se je zdelo, da gledajo sedaj vsi na njo. Zadrega ji je začela gnati kri v glavo. Slišala je, da je nekdo vrgel žlico ob mizo. Pogledala je kvišku. Vse, kar je opazila v prvem hipu, je bilo dvoje zlobnih, drobnih oči, uprtih naravnost vanjo. Anica je zatrepetala; tolike sovražnosti, škodoželjnosti, veseleče se zlovolje ni videla še v nobenih očeh. Kakor omotena je strmela Anica tašči v obraz, razvnet od prezirljive zlobe. Hipoma je tašča odprla usta in rekla:

"Taka predrznost, še norčevati se hoče iz mene!" Udarila je z roko po mizi, Tomaž se je zasmejal znova. Anica je pogledala krog mize po obrazih. Neža je strmela pred se, Šime je hlinil veliko lakoto, Anže je gledal plaho na Katro, Jerico je slišala Anica šepetati: Jezus, Marija! Onstran mize na klopi pa je bil divignil Jurij glavo in z nekako nestrpnostjo pogledal na njo, ko da čaka. "Kaj imajo z menoj?" je pomislila Anica in se ozrla z zadnjo močjo na Katro in Tomaža.

"I, skrijte no!" je zaklical zdaj Tomaž.

"Kaj naj skrijem?" si je mislila Anica in rdečica sramežljivosti ji je zalila obraz. Segla si je čez nedra in — otipala bankovec, ki ji je gledal izpod obleke. Zazdelo se ji je, da se mora pogrezniti. Nato je začutila silovito odporno silo. Planila je kvišku in stopila tik pred taščo; s tresočim se, a čudovito jasnim, žalostnim glasom je rekla:

"Jaz nisem vzela!"

Tašča se je po sili nasmejala in se obrnila proti hlapcem in dekli:

"Ali ji je kdo kaj rekel?" Nato se je obrnila k Anici:

"Saj si gospodinja in lahko vzameš. Zato pa ne zapiram!"

Anici je udaril vzduh po žganju v obraz, obenem jo je palil prezirljivi taščin pogled.

"Še dotaknem se ne vašega denarja!" je jecala. Tedaj se je Katra zasmejala. Anica je zgubila zavednost. Brezmejna jeza jo je napolnila do žene, ki se ji je rogala.

"Spat pojdite, saj ste pijani!" je viknila.

V hipu se je tašči zresnilo lice, porogljivost se je prelila v sovraštvo.

"Kaj?" je zahropla, "to meni v obraz, ti, ti? Tatica!"

"Tu imate!" je viknila zdajci Anica vsa iz sebe in udarila taščo po licu. Katra je prvi hip odrevenela, v naslednjem pa je divje kriknila; Anica je pričakovala, da se ženska vrže na njo. Tedaj pa je začutila, da je nekdo položil roko na njeno ramo; neka druga roka jo je prijela za komolec.

"Pusti," je kriknila Anica in se obrnila. Roka je ni izpustila. Za Anico je stal Jurij in jo stiskal za roko. Oči so mu bile jezne, sopel je burno, žila po sredi čela se mu je bila napela.

"Ti?" se je izvilo pol plašno, pol porogljivo Anici iz grla.

"Pojdi!" je velel mož trdo. V tem hipu je v divje zatulila tašča, si pokrila obraz in sedla tja, kjer je sedel malo prej Jurij.

"Podiš me?" je zaječala Anica. S silovito močjo se je otresla moževe roke in planila iz sobe. Zdelo se ji je, da se je zgodilo nekaj groznega, nekaj ostudnega. Odvihrala je gor v sobo. Med prsti je občutila nekaj zmečkanega. Bil je usodni bankovec. Vrgla ga je od sebe kot grdo, nečedno golazen. Nato se je začela oblačiti praznično. Materine spomine je povezala v ruto. Potem je čutila, da jo boli in duši, in je vzdihovala: "Spodil me je, spodil me je!" Silno jo je žgalo, kjer jo je bil prijel mož. "Saj grem, saj grem!" je ihtela brez solz, vstala odločno in odšla proti vratom. Tam je obstala, se vrnila in pobrala proč vrženi denar. Nato je dvignila oči in opazila pogled vsevidnega očesa.

"Saj moram!" je zaihtela in se odtrgala od slike. Šinila je skozi vežo v mrzlo, zvezdnato noč. Komaj pa je storila nekaj korakov, se ji je zazdelo, da se mora vrniti. Obstala je in poslušala. Sprva je slišala samo šum viharja v gozdu in utripanje svojega lastnega srca. Potem pa je zaslišala, da tuli tašča. Prav jasno je razumela:

"O, to bo plačala, spaka, nemarna tatica!"

Tedaj je stopil nekdo na prag. Bil je Jurij. Prihajalo mu je slabo v sobi. Oprijemal se je stene, preden je prilezel na prag.

Zdelo se mu je, da čuje ženin glas:

"Jurij, zbogom!"

Potem ni slišal nič več...

(Dalje prihodnjič)

LEPO PROSIMO:

Poravnajte zapadlo naročnino
Prihranite nam delo in nepotrebne stroške.
Omogočite našemu listu dober nadaljni razvoj.
Hvala!

Svetloba ob potresu

WASHINGTON, D.C. — Ljudje, ki so doživeli potres, trdijo že vrsto let, da so videli v daljavi nenavadno svetlobo pred potresom, med potresnimi sunki in takoj za njimi.

Govorijo o dolgotrajnih bliskih na nebu, pa tudi o snopih svetlobe, kakor da bi letel meteor ali bi gorela ladja na morju.

Ameriški geofizik John Kerr pravi, da se doslej niso zmenili za takšne trditve ljudi, vznemirjenih zaradi potresa, po njegovem mnenju pa je ta svetloba ugotovljeno dejstvo, ki mu je treba posvečati pozornost.

Potresni strokovnjak z univerze Nova Mehika, ki je nedavno obiskal Kitajsko, je izjavil, da so mu zatrjevali, da so videli svetlobo ob hudem potresu, ki je lani julija prizadel to deželo. Okoli središče potresa je bila svetloba tako močna, da se je noč spremenila v dan, v oddaljenosti 250 milj pa je ljudi budila iz spanja.

O "potresni svetlobi" je več domnev. Po eni izmed njih je svetloba posledica e l e k t r ične napetosti v kremenčevih stenah.

—o—

AMERIŠKO DOMOVINO v vsako slovensko družino v ZDA in Kanadi!

V BLAG SPOMIN

ob prve obletnice odkar je za vedno zatisnil svoje blage oči moj ljubljeni soprog

Stanley (Slavko) Zupan

ki je mirno v Gospodu zaspal 5. sept. 1976

Dragi, nepozabni!
Eno leto je že minilo,
odkar si Ti zapustil me,
črna zemlja Te pokriva,
dan izbrisal ni še čas.

Žalujoča soproga Pauline Zupan

Cleveland, Ohio, 6. sept. 977.

KOLEDAR *društvenih prireditev*

SEPTEMBER

10. — **Balincarski krožek Slovenske pristave** priredi družabni večer na Pristavi.
18. — **Vinska trgatev na Slovenski pristavi.**
18. — **Oltarno društvo pri Sv.** Vidu priredi običajno vsakoletno kosilo v farni dvorani.
25. — **Društvo S.P.B. Cleveland** priredi romanje v Frank, Ohio.

OKTOBER

1. — **Folklorna skupina Kres** priredi svoj nastop v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue.
2. — **Slovensko kulturno društvo** Triglav, Milwaukee, Wis., priredi Vinsko trgatev s kosilom in zabavo v Triglavskem parku.
2. — **Občni zbor Balincarkega** krožka Slovenske pristave.
9. — **Občni zbor staršev Slovenske šole sv. Vida** ob 6. zvečer v društveni sobi farnega avditorija.
8 — **Društvo S.P.B. Cleveland** priredi družabni večer v avditoriju Sv. Vida.
9. — **Društvo Kras št. 8 ADZ** obhaja 65-letnico svojega obstoja in delovanja z banketom v Slovenskem domu na Holmes Avenue.
15. — **Tabor DSPB priredi svoj** jesenski DRUŽABNI VEČER v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igrajo Veseli Slovenci.
15. — **Klub slovenskih upokojencev, Newburg, priredi Večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na 80. cesti.**
16. — **Občni zbor Slovenske** pristave.
23. — **Podružnica št. 14 SŽZ** proslavi 50-letnico obstoja z obedom in plesom v Slovenskem društvenem domu na Recher Avenue. Začetek ob 3.30 popoldne.
30. — **Klub slovenskih upokojencev** za Holmes Avenue okrožje priredi banket v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

NOVEMBER

5. — **Štajerski klub priredi** vsakoletno martinovanje v avditoriju pri Sv. Vidu. Igrajo Veseli Slovenci.
6. — **Glasbena Matica priredi** jesenski koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue.
12. — **Belokranjski klub priredi** vsakoletno martinovanje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue.
13. — **Slomškovo kosilo v farni** dvorani pri Sv. Vidu.
20. — **Fara Marije Vnebovzete** priredi vsakoletni Zahvalni festival od 3. popoldne do 9. zvečer.
27. — **Pevski zbor Slovenske** ženske zveze "Dawn"' priredi vsakoletni koncert v Slovenskem društvenem domu na Recher Avenue. Po koncertu zabava in ples ob zvokih Jeff Pecon orkestra.

DECEMBER

3. — **Slovenska šola fare sv.** Vida priredi Miklavževanje v avditoriju.

1978

FEBRUAR

26. — **Slovenska šola fare sv.** Vida priredi vsakoletno kosilo v avditoriju.

MAJ

7. — **Slovenska šola fare sv.** Vida priredi materinsko proslavo.

—o—

Oglašajte v "Amer. Domovini"

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St. 431-2088
17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

15301 Waterloo Road 531-1235

NOVICE- z vsega sveta

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

NAJSTAREJSA SLOVENSKA KATOLIŠKA ZAVAROVALNA ORGANIZACIJA V AMERIKI

- **Mi izdajamo najmodernejše celo-življenske in ustanovne (endowments) certifikate za mladino in odrasle od rojstva do 60. leta; vsote so neomejene nad $1,000.**
- **Naša ugledna bratska organizacija Vam poleg zavarovalnine nudi tudi verske, športne, družabne in druge aktivnosti. Pri nas imate, na primer, priložnost udeležbe pri kegljanju, igranju košarke, itd.; nadalje se lahko udeležite plesov, poletnih piknikov, športnih turnej in božičnih prireditev za otroke.**
- **SLOVENCI! PRIDRUŽITE SE SLOVENCEM!**
- **ZAPOMNITE SI — PRI NAS DOBITE OSEBNO POZORNOST!**

Za podrobnosti in pojasnila stopite takoj v stik s sledečimi tajniki/tajnicami (ali pa pišite v glavni urad: 351-353 N. Chicago St., Joliet, Ill. 60431).

RALPH GODEC, društvo št. 63, Tel. 524-5201
847 E. Hillsdale Drive, Seven Hills, Ohio 44131

GIZELLA HOZIAN, društvo št. 170, Tel. 251-2579
1500 Sheridan Road, Wilmette, Ill. 60091

PAUL H. KOKAL, društvo št. 210, Tel. 793-6629
2811 Reiter Road, Pittsburgh, Pa. 15235

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov: .....

.....

Moj novi naslov: .....

.....

MOJE IME: .....

PROSIMO, PISITE RAZLOČNO

CLEVELAND'S NEWEST ETHNIC RESTAURANT •
Featuring superb Old World and American Food,
— REASONABLY PRICED —

Vienna Garden

RESTAURANT

Enjoy dining in the relaxing atmosphere of Old Vienna
BREAKFAST — LUNCH — DINNER
BANQUET FACILITIES FOR 150

1385 E. 36 St. Phone 881-1118

LET YOUR LIFE INSURANCE WORK FOR YOU

American Mutual has a new concept which combines your life insurance with an exciting new benefit program. This program includes low interest certificate loans, low interest mortgage loans, scholarships, social activities, and recreational facilities provided by one of the largest Slovenian Fraternal Associations in Ohio. For further information, just complete and mail the below coupon.

To: American Mutual Life Assoc.
6401 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

My date of birth is .....

Name .....

Street .....

City..... State..... Zip.....